

EUROOPA KOHTU OTSUS (suurkoda)

12. juuni 2012(*)

Võõrtöötajate sotsiaalkindlustus – Määrus (EMÜ) nr 1408/71 – Artikli 14 punkti 1 alapunkt a ja artikli 14a punkti 1 alapunkt a – ELTL artiklid 45 ja 48 – Ajutine töötamine teises liikmesriigis kui see, kus tegevus üldjuhul toimub – Pereküsitised – Kohaldatav õigus – Selle liikmesriigi võimalus maksta lapsetoetusi, kus ajutist tööd tehakse, kuid kes ei ole pädev liikmesriik – Hüvitise maksmist välistava siseriikliku kumuleerumisvastase õigusnormi kohaldamine juhul, kui teises riigis saadakse sarnast hüvitist

Liidetud kohtuasjades C-611/10 ja C-612/10,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Bundesfinanzhof'i (Saksamaa) 21. oktoobri 2010. aasta otsustega esitatud eelotsusetaotlused, mis saabusid Euroopa Kohtusse 23. detsembril 2010, menetlustes

Waldemar Hudzinski

versus

Agentur für Arbeit Wesel – Familienkasse (C-611/10),

ja

Jaroslav Wawrzyniak

versus

Agentur für Arbeit Mönchengladbach – Familienkasse (C-612/10),

EUROOPA KOHUS (suurkoda),

koosseisus: president V. Skouris, kodade esimehed A. Tizzano, J. N. Cunha Rodrigues, K. Lenaerts, J.-C. Bonichot, J. Malenovský, M. Safjan ja A. Prechal (ettekandja), kohtunikud G. Arestis, A. Borg Barthet, M. Ilešič, J.-J. Kasel ja D. Šváby,

kohtujurist: J. Mazák,

kohtusekretär: ametnik K. Malacek,

arvestades kirjalikus menetluses ja 6. detsembri 2011. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades kirjalikke märkusi, mille esitasid:

- W. Hudzinski ja J. Wawrzyniak, esindaja: *Rechtsanwalt* N. Lamprecht,
- Saksamaa valitsus, esindajad: T. Henze ja K. Petersen,
- Ungari valitsus, esindajad: M. Fehér, K. Szíjjártó ja K. Veres,

– Euroopa Komisjon, esindajad: V. Kreuschitz ja S. Grünheid,
olles 16. veebruari 2012. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,
on teinud järgmise

otsuse

1 Eelotsusetaotlused käsitlevad seda, kuidas tõlgendada nõukogu 14. juuni 1971. aasta määruse (EMÜ) nr 1408/71 sotsiaalkindlustusskeemide kohaldamise kohta ühenduse piires liikuvate töötajate, füüsilisest isikust ettevõtjate ja nende pereliikmete suhtes (nõukogu 2. detsembri 1996. aasta määrusega (EÜ) nr 118/97 (EÜT 1997, L 28, lk 1; ELT eriväljaanne 05/03, lk 3) muudetud ja ajakohastatud redaktsioonis, mida on muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. aprilli 2005. aasta määrusega (EÜ) nr 647/2005 (ELT L 117, lk 1) (edaspidi „määrus nr 1408/71“)), artikli 14 punkti 1 alapunkti a ja artikli 14a punkti 1 alapunkti a ning töötajate vaba liikumist käsitlevaid EL toimimise lepingu norme ja diskrimineerimiskeelu põhimõtet.

2 Need taotlused esitati W. Hudzinski ja Agentur für Arbeit Wesel – Familienkasse (Weseli tööhõiveamet ja peretoetuste kassa) ning J. Wawrzyniaki ja Agentur für Arbeit Mönchengladbach – Familienkasse (Mönchengladbachi tööhõiveamet ja peretoetuste kassa) vahelistes kohtuvaidlustes, mis puudutavad keeldumist maksta Saksamaal lapsetoetusi.

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

3 Määruse nr 1408/71 põhjendused 1 ja 5 on sõnastatud järgmiselt:

„siseriiklike sotsiaalkindlustusaktide kooskõlastamissätted kuuluvad liikmesriikide kodanikest töötajate vaba liikumise valdkonda ning peaksid kaasa aitama kõnealuste töötajate elatustaseme ja töötingimuste paranemisele;

[...]

kõnealuse kooskõlastamise raames on vaja ühenduse piires tagada liikmesriigis elavate töötajate ja nende ülalpeetavate, samuti pärast töötaja surma nende ülalpidamisel olnud isikute võrdne kohtlemine eri riikide õigusaktide alusel”.

4 Sama määruse põhjendustes 8?10 on märgitud:

„eri riikide õigusaktide üheaegse kohaldatavuse ning sellest tuleneva kattumise vältimiseks peaksid ühenduse piires liikuvad töötajad ja füüsilisest isikust ettevõtjad kuuluma ainult ühe liikmesriigi sotsiaalkindlustusskeemi alla;

erandjuhte, mille puhul isiku suhtes on üheaegselt kohaldatavad kahe liikmesriigi õigusaktid, peaks esinema võimalikult vähe ja piiratud ulatuses;

selleks et võimalikult tõhusalt tagada kõigi liikmesriigi territooriumil töötavate töötajate võrdne kohtlemine, on asjakohane kindlaks määrata, et üldjuhul on kohaldatavad selle liikmesriigi õigusaktid, kus asjaomane isik töötab või füüsilisest isikust ettevõtjana tegutseb”.

5 Määruse nr 1408/71 artikkel 13 „Üldreeglid” sätestab:

„1. Isikud, kelle suhtes kohaldatakse käesolevat määrust, alluvad üksnes ühe liikmesriigi

õigusaktidele, arvestades artiklites 14c ja 14f sätestatud. Kõnealused õigusaktid määratakse kindlaks vastavalt käesoleva jaotise sätetele.

2. Arvestades artikleid 14–17:

a) liikmesriigi territooriumil töötava isiku suhtes kehtivad selle riigi õigusaktid, seda ka juhul, kui ta elab teise liikmesriigi territooriumil või kui tema tööandjaks oleva ettevõtja või isiku registrisse kantud asukoht või peamine tegevuskoht asub teise liikmesriigi territooriumil;

[...].”

6 Kõnealuse määruse artikkel 14 „Töötajate suhtes, v.a meremehed, kohaldatavad erireeglid” sätestab:

„Artikli 13 lõike 2 punkti a kohaldamisel arvestatakse järgmisi erandeid ja asjaolusid.

1. a) Liikmesriigi territooriumil tööle võetud isiku suhtes, kelle tema tööandja lähetab teise liikmesriigi territooriumile tööle sama tööandja heaks, jäävad kehtima esimesena nimetatud liikmesriigi õigusaktid, tingimusel et kõnealuse töötamise eeldatav kestus ei ületa 12 kuud ning et ta ei ole saadetud asendama teist isikut, kelle ametiaeg seal on lõppenud.

[...].”

7 Määruse nr 1408/71 artikkel 14a „Füüsilisest isikust ettevõtjate suhtes, v.a meremehed, kohaldatavad erireeglid” näeb ette:

„Artikli 13 lõike 2 punkti b kohaldamisel arvestatakse järgmisi erandeid ja asjaolusid.

1. a) Tavaliselt ühe liikmesriigi territooriumil füüsilisest isikust ettevõtjana tegutseva isiku suhtes, kes töötab ka teise liikmesriigi territooriumil, jäävad kohaldatavaks esimesena nimetatud liikmesriigi õigusaktid, tingimusel et eeldatavad tööd ei kesta kauem kui 12 kuud.

[...].”

8 Määruse nr 1408/71 III jaotise 7. peatüki artikkel 73 „Töötaja või füüsilisest isikust ettevõtja, kelle pereliikmed elavad muus liikmesriigis kui pädev riik” sätestab:

„Töötajal või füüsilisest isikust ettevõtjal, kelle suhtes kehtivad liikmesriigi õigusaktid, on õigus saada teise liikmesriigi territooriumil elavate pereliikmete eest esimese riigi õigusaktides ettenähtud perehüvitisi, nii nagu elaksid pereliikmed selles riigis ning arvestades VI lisa sätteid.”

9 Määruse nr 1408/71 samas 7. peatükis esinev artikkel 76 „Prioriteetsusreeglid juhul, kui õigus saada perehüvitisi pädeva riigi õigusaktide alusel ja selle liikmesriigi õigusaktide alusel, kus pereliikmed elavad, kattuvad” näeb ette:

„1. Kui ühel ja samal ajavahemikul antakse perehüvitisi sama pereliikme eest ja töötamise või tegutsemise tõttu selle liikmesriigi õigusaktide alusel, kelle territooriumil pereliikmed elavad, peatatakse õigus saada hüvitisi teise liikmesriigi õigusaktide alusel asjakohasel juhul artikli 73 või 74 alusel selle summa ulatuses, mida antakse esimese liikmesriigi õigusaktide alusel.

2. Kui hüvitisi ei taotle liikmesriigis, mille territooriumil pereliikmed elavad, võib teise liikmesriigi pädev asutus lõike 1 sätteid kohaldada nii, nagu oleksid hüvitised määratud esimeses liikmesriigis.”

10 Nõukogu 21. märtsi 1972. aasta määruse (EMÜ) nr 574/72, millega määratakse kindlaks

määruse nr 1408/71 rakendamise kord (määrusega nr 118/97 muudetud ja ajakohastatud redaktsioonis, mida on muudetud määrusega nr 647/2005) (edaspidi „määrus nr 574/72”), artikkel 10 „Reeglid, mida kohaldatakse juhul, kui kattub töötajate või füüsilisest isikust ettevõtjate õigus saada perehüvitist või peretoetust” näeb ette:

„1. a) Õigus saada hüvitist või peretoetust vastavalt liikmesriigi õigusaktidele, mille järgi selle hüvitise või toetuse õiguse omandamine ei ole seatud sõltuvusse kindlustusest, töötamisest ega füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsemisest, peatatakse juhul, kui samale pereliikmele on sellesama perioodi eest ette nähtud hüvitis kas üksnes teise liikmesriigi siseriiklike õigusaktidega või tulenevalt määruse artiklite 73, 74, 77 või 78 kohaldamisest, piirdudes sellise hüvitise summaga.

b) Kui kutse- või äritegevus siiski leiab aset esimese liikmesriigi territooriumil:

i) hüvitise korral, mis on ette nähtud kas üksnes teise liikmesriigi siseriiklike õigusaktidega või määruse artikli 73 või 74 alusel isikule, kellel on õigus saada perehüvitist, või isikule, kellele seda tuleb maksta, peatatakse õigus saada perehüvitist, mis on ette nähtud kas üksnes kõnealuse teise liikmesriigi siseriikliku õiguse või nimetatud artiklite alusel, piirdudes sellise perehüvitise summaga, mis on ette nähtud selle liikmesriigi õigusaktidega, kelle territooriumil asjaomane pereliige elab. Kulud seoses hüvitisega, mille on maksnud liikmesriik, kelle territooriumil kõnealune pereliige elab, kannab see liikmesriik;

[...].

Saksamaa õigus

11 Tulumaksuseaduse (Einkommensteuergesetz; edaspidi „EStG”) § 62 „Õigustatud isikud” lõikes 1 on sätestatud:

„Isikul on õigus saada §-s 63 sätestatud tingimustele vastava lapse eest käesoleva seaduse alusel lapsetoetust, kui:

- 1) tema elukoht või harilik viibimiskoht on Saksamaa Liitvabariigis või
- 2) juhul, kui tema elukoht või harilik viibimiskoht ei ole Saksamaa Liitvabariigis,
 - a) ta on vastavalt § 1 lõikele 2 üldise tulumaksukohustusega isik või
 - b) teda käsitatakse vastavalt § 1 lõikele 3 üldise tulumaksukohustusega isikuna.”

12 EStG § 65 „Muud lapsetoetused” sätestab:

„1. Lapsetoetust ei maksta lapse eest, kellele makstakse mõnd alljärgnevatest hüvitistest või kellel oleks sellele õigus vastava taotluse esitamise korral:

- 1) hüvitised, mida makstakse lapse eest õnnetus- või pensionikindlustust reguleerivate õigusaktide kohaselt;
- 2) lapsetoetused, mida makstakse välisriigis ning mis on lapsetoetusega või mõne punktis 1 nimetatud hüvitisega samaväärsed;

[...]

2. Kui lõike 1 punkti 1 esimeses lauses nimetatud juhtudel on teise toetuse brutosumma väiksem kui [EStG] § 66 alusel makstava lapsetoetuse summa ning nende kahe vahe on 5 eurot

või suurem, makstakse lapsetoetust selle vahe ulatuses.”

13 EStG § 66 kehtestab lapsetoetuste suurust ja nende maksmise korda käsitlevad eeskirjad.

Põhikohtuasjad ja eelotsuse küsimused

14 Poola kodaniku W. Hudzinski elukoht on Poolas ning ta tegutseb seal füüsilisest isikust põllumajandustootjana. Tal on nimetatud liikmesriigi sotsiaalkindlustus.

15 Ajavahemikul 20. augustist kuni 7. detsembrini 2007 töötas W. Hudzinski Saksamaal aiandusettevõttes hooajatöötajana. Olles esitanud sellekohase taotluse, käsitati teda 2007. aasta osas Saksamaal üldise tulumaksukohustusega isikuna.

16 W. Hudzinski taotles EStG § 62 ja sellele järgnevate §-de alusel kogu Saksamaal töötatud perioodi eest oma kahe lapse eest, kes samuti elavad Poolas, lapsetoetust summas 154 eurot kuus lapse kohta.

17 Agentur für Arbeit Wesel – Familienkasse jättis rahuldamata nii W. Hudzinski taotluse kui ka rahuldamata jätmise otsuse peale esitatud vaide. Kuna rahuldamata jäeti ka kaebus, mille W. Hudzinski vaide rahuldamata jätmise otsuse peale esitas, siis esitas ta eelotsusetaotluse esitanud kohtule esimese astme kohtu otsuse peale kassatsioonkaebuse.

18 J. Wawrzyniak on Poola kodanik, kes elab oma abikaasa ja nende ühise tütreaga Poolas. Tal on seal sotsiaalkindlustus.

19 2006. aasta veebruarist detsembrini töötas J. Wawrzyniak Saksamaal lähetatud töötajana. 2006. aasta osas maksustati ta abikaasaga ühiselt Saksamaa üldise tulumaksuga.

20 J. Wawrzyniak taotles Saksamaal töötatud perioodi eest EStG § 62 ja sellele järgnevate §-de alusel oma tütre eest lapsetoetust summas 154 eurot kuus. Tema abikaasal oli tervisekindlustus ainult Poolas, seda ka kõnealusel perioodil. Ta sai sel ajal Poolas nende ühise tütre eest Poola lapsetoetust summas 48 zloti (ligikaudu 12 eurot) kuus.

21 Agentur für Arbeit Mönchengladbach – Familienkasse jättis rahuldamata nii J. Wawrzyniaki taotluse kui ka rahuldamata jätmise otsuse peale esitatud vaide. Kuna ka vaide rahuldamata jätmise otsuse peale esitatud kaebus jäeti rahuldamata, esitas J. Wawrzyniak eelotsusetaotluse esitanud kohtule esimese astme kohtu otsuse peale kassatsioonkaebuse.

22 Bundesfinanzhofile esitatud kaebustes väidavad W. Hudzinski ja J. Wawrzyniak, et 20. mai 2008. aasta otsusest kohtuasjas C-352/06: Bosmann (EKL 2008, lk I-3827) tuleneb, et EStG § 62 ja sellele järgnevad §-d jäävad kohaldatavaks isegi juhul, kui määruse nr 1408/71 kohaselt ei ole Saksamaa Liitvabariik pädev riik W. Hudzinski puhul vastavalt kõnealuse määruse artikli 14a punkti 1 alapunktile a ja J. Wawrzyniaki puhul vastavalt sama määruse artikli 14 punkti 1 alapunktile a.

23 Lisaks väidab J. Wawrzyniak, et tema õigust saada Saksamaal lapsetoetust ei välista ka EStG § 65 lõike 1 esimese lause punkti 2 ja sama paragrahvi lõike 2 sätted oma koostoimes, kuna need sätted on vastuolus liidu õigusega ega ole igal juhul kohaldatavad määrusega nr 1408/71 kaetud valdkonnas.

24 Eelotsusetaotluse esitanud kohus leiab selles osas kõigepealt, et eespool viidatud kohtuotsusest Bosmann tulenevat kohtupraktikat tuleb mõista nii, et isegi kui liikmesriik ei ole pädev määruse nr 1408/71 artikli 13 ja sellele järgnevate artiklite alusel, on tal siiski õigus maksta võõrtöötajale perehüvitisi oma siseriikliku õiguse alusel.

25 Sama kohus leiab, et nimetatud kohtuotsusest tuleneb siiski, et niisugune õigus esineb ainult teatud juhtudel.

26 Esiteks liikmesriigil, kes ei ole pädev määruse nr 1408/71 artikli 13 ja sellele järgnevate artiklite alusel, on see õigus sarnaselt eespool viidatud kohtuotsuse Bosmann aluseks olnud kohtuasjas käsitletud olukorraga üksnes juhul, kui see riik peaks maksma perehüvitist, et võõrtöötaja ei satuks õiguslikult ebasoodsamasse olukorda asjaolu tõttu, et ta on kasutanud õigust vabalt liikuda.

27 Samas ei ole põhikohtuasjades tegemist niisuguste juhtumitega, kuna W. Hudzinski ja J. Wawrzyniak ei ole Saksamaal ajutiselt töötamise tõttu sattunud õiguslikult ebasoodsamasse olukorda.

28 Nimelt, vastavalt määruse nr 1408/71 artikli 14 punkti 1 alapunktile a ja artikli 14a punkti 1 alapunktile a ei muutunud neile kohaldatav sotsiaalkindlustusõigus, nii et Saksamaal ajutiselt töötatud ajavahemikul kehtis neile jätkuvalt Poola õigus.

29 Niisiis ei olnud neil võimalik kaotada Saksamaa õigusega ettenähtud soodsamaid lastetoetusi, kuna neil ei olnud kunagi olnud õigust neile toetustele.

30 Eelotsusetaotluse esitanud kohus leiab teiseks, et põhikohtuasjas vaidluse all olevad olukorrad erinevad eespool viidatud kohtuotsuse Bosmann aluseks olnud kohtuasjas käsitletuse all olnust veel ühel olulisel viisil. Nimelt erinevalt viimati nimetatud kohtuasjas käsitletud olukorrast ei ole käesoleval juhul põhikohtuasjades Saksamaa Liitvabariik laste elukohariik. Niisiis tekib küsimus, kas selle asjaolu näol on tegemist veel ühe tingimusega, mis piirab mittepädeva liikmesriigi õigust maksta võõrtöötajale perehüvitisi.

31 Kolmandaks tekib eelotsusetaotluse esitanud kohtu arvates ka küsimus, kas see õigus ei peaks olema piiratud juhtudega, kus pädeva riigi õiguses ei ole ette nähtud sarnaseid perehüvitisi, nii nagu see oli eespool viidatud kohtuotsuse Bosmann aluseks olnud kohtuasjas käsitletud olukorras, kuid vastupidi praegusel juhul põhikohtuasjades käsitletavatele olukordadele, kus töötajad said niisuguseid hüvitisi pädevalt liikmesriigilt.

32 Järgmiseks, isegi kui oletada, et vastupidi eelotsusetaotluse esitanud kohtu seisukohale on mittepädeval liikmesriigil õigus maksta perehüvitisi sellistes olukordades, nagu on vaidluse all põhikohtuasjas, olgugi et need olukorrad on oluliselt erinevad eespool viidatud kohtuotsuse Bosmann aluseks olnud kohtuasjas käsitletust, tekib siiski küsimus, kas liidu õigusega ning eriti töötajate vaba liikumist käsitlevate aluselepingu sätete või diskrimineerimiskeelu põhimõttega on vastuolus niisugune õigusnorm nagu see, mille näeb ette EStG § 65 ning mille kohaselt makstakse lapsetoetusi üksnes juhul, kui huvitatud isikul ei ole õigust saada sarnaseid hüvitisi pädevas liikmesriigis.

33 Lõpuks märgib eelotsusetaotluse esitanud kohus, et kui viimane küsimus peaks vastupidi tema enda hinnangule saama samuti jaatava vastuse, siis tekib veel ka küsimus, kuidas lahendada selle tulemuseks olev õiguste kumuleerumise probleem.

34 Neil asjaoludel otsustas Bundesfinanzhof menetluse peatada ja esitada kohtuasjas C-

611/10 Euroopa Kohtule järgmise eelotsuse küsimuse:

„Kas määruse nr 1408/71 artikli 14a punkti 1 alapunkti a tuleb tõlgendada nii, et see võtab igal juhul liikmesriigilt, kes nimetatud sätte kohaselt ei ole pädev riik, õiguse maksta siseriikliku õiguse alusel perehüvitisi töötajale, kes töötab tema territooriumil üksnes ajutiselt, kui töötaja enda ega tema laste elukoht või harilik viibimiskoht ei ole selles riigis?”

35 Kohtuasjas C-612/10 otsustas Bundesfinanzhof menetluse peatada ning esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

„1. Kas määruse nr 1408/71 artikli 14 punkti 1 alapunkti a tuleb tõlgendada nii, et see võtab igal juhul liikmesriigilt, kuhu töötaja on lähetatud ning kes nimetatud sätte kohaselt ei ole pädev riik ja kus ei ole ka lapse elukoht, õiguse maksta lähetatud töötajale perehüvitisi, kui viimane ei satu sellesse liikmesriiki lähetamise tõttu õiguslikult ebasoodsamasse olukorda?

2. Kui esimesele küsimusele tuleb vastata eitavalt:

kas määruse nr 1408/71 artikli 14 punkti 1 alapunkti a tuleb tõlgendada nii, et liikmesriigil, kes ei ole pädev riik ja kelle territooriumile töötaja lähetatakse, on igal juhul õigus maksta perehüvitisi ainult siis, kui on selge, et töötajal ei ole teises liikmesriigis õigust saada sarnaseid perehüvitisi?

3. Kui ka teisele küsimusele tuleb vastata eitavalt:

kas selline siseriiklik õigusnorm nagu EStG § 65 [...], mis välistab õiguse saada perehüvitist juhul, kui isikul on või oleks taotlemise korral õigus saada sarnast perehüvitist välismaal, on vastuolus [...] liidu õigusega?

4. Kui sellele küsimusele tuleb vastata jaatavalt:

kuidas lahendada pädevas liikmesriigis, mis on ühtlasi laste elukohariik, kehtiva õiguse ja mittepädevas liikmesriigis, mis ei ole laste elukohariik, kehtiva õiguse omavahelise kumuleerumise küsimus?”

36 Euroopa Kohtu presidendi 14. veebruari 2011. aasta määrusega liideti kohtuasjad C-611/10 ja C-612/10 kirjalikuks ja suuliseks menetlemiseks ning kohtuotsuse tegemiseks.

Eelotsuse küsimuste analüüs

Kohtuasja C-611/10 ainus küsimus ja kohtuasja C-612/10 kaks esimest küsimust

37 Ainsa küsimusega kohtuasjas C-611/10 ja kahe esimese küsimusega kohtuasjas C-612/10, mida tuleb käsitleda koos, soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas määruse nr 1408/71 artikli 14 punkti 1 alapunkti a ja artikli 14a punkti 1 alapunkti a tuleb tõlgendada nii, et nendega on vastuolus see, kui liikmesriik, kes nimetatud sätete kohaselt ei ole määratletud kui pädev riik, maksab tema territooriumil ajutist tööd tegevale võõrtöötajale oma siseriikliku õiguse kohaselt lapsetoetusi niisugustel asjaoludel nagu põhikohtuasjas, sealhulgas juhul, kui on tuvastatud, et esiteks ei ole asjaomane töötaja sattunud õiguse vabalt liikuda kasutamise tõttu ebasoodsamasse õiguslikku olukorda, kuna tal on säilinud õigus saada pädevas liikmesriigis sama liiki perehüvitisi, ja et teiseks ei ole ei selle töötaja ega lapse, kelle eest toetust taotletakse, alaline elukoht selle liikmesriigi territooriumil, kus ajutist tööd tehakse.

38 Selles osas tuleb sarnaselt eelotsusetaotluse esitanud kohtu poolt õigesti sedastatuga tõdeda, et õiguse, mida põhikohtuasjade kaebuste esitajatele tuleb seoses nende õigusega saada perehüvitisi kohaldada, määravad kindlaks vastavalt määruse nr 1408/71 artikli 14 punkti 1

alapunkt a ja artikli 14a punkti 1 alapunkt a.

39 Nimelt on selge, et vastavalt määruse nr 1408/71 artikli 14 punkti 1 alapunktile a jäi J. Wawrzyniak selle alla 12-kuulise ajavahemiku vältel, mil ta oli lähetatud Saksamaale, allutatuks selle liikmesriigi õigusele, kus on tema tavaliseks töökohaks oleva äriühingu asukoht, s.o Poola õigusele.

40 Samamoodi ei ole vaidlust selles, et vastavalt määruse nr 1408/71 artikli 14a punkti 1 alapunktile a kohaldatakse W. Hudzinskile selle vähem kui 12-kuulise ajavahemiku osas, mil ta tegeles kutsetegevusega Saksamaal, jätkuvalt selle liikmesriigi õigust, mille territooriumil ta tavaliselt füüsilisest isikust ettevõtjana tegutseb, s.o Poola õigust.

41 Nende tähelepanekute järel tuleb meenutada väljakujunenud kohtupraktikat, mis juhib tähelepanu sellele, et määruse nr 1408/71 II jaotise sätetega, mis määravad kindlaks Euroopa Liidu piires liikuvatele töötajatele kohaldatava õiguse, soovitakse eelkõige tagada, et huvitatud isikud kuuluksid üksnes ühe liikmesriigi sotsiaalkindlustusskeemi alla, et vältida eri riikide õigusaktide üheaegset kohaldatavust ning raskusi, mis võivad sellest tuleneda. Seda põhimõtet väljendab eelkõige määruse nr 1408/71 artikli 13 lõige 1 (vt eelkõige 14. oktoobri 2010. aasta otsus kohtuasjas C-16/09: Schwemmer, EKL 2010, lk I-9717, punkt 40 ja seal viidatud kohtupraktika).

42 Lisaks, kuna ELTL artikkel 48 näeb ette liikmesriikide õigusaktide kooskõlastamise, mitte nende ühtlustamise, nii et see säte ei mõjuta liikmesriikide sotsiaalkindlustusskeemide vahelisi sisulisi ja menetluslikke erinevusi ega seega ka nendes sotsiaalkindlustusskeemides kindlustatud isikute õigusi, jääb igale liikmesriigile pädevus määrata liidu õigust järgides oma õigusaktidega kindlaks sotsiaalkindlustusskeemi kuuluvate hüvitiste maksmise tingimused (vt eelkõige 30. juuni 2011. aasta otsus kohtuasjas C-388/09: da Silva Martins, EKL 2011, lk I-5737, punkt 71 ja seal viidatud kohtupraktika).

43 Neil tingimustel ei saa liidu esmane õigus kindlustatule tagada, et liikumine teise liikmesriiki ei avalda mõju tema sotsiaalkindlustusele. Seega võivad – ka määruse nr 1408/07 sätetest tulenevalt – niisugused siseriiklikud õigusnormid, mis makstavate sotsiaalkindlustushüvitiste seisukohalt on vähem soodsad, olla põhimõtteliselt kooskõlas liidu esmase õigusega isikute vaba liikumise valdkonnas (vt analoogia alusel eespool viidatud kohtuotsus da Silva Martins, punkt 72).

44 Neist põhimõtetest tuleneb, et põhikohtuasjade kaebuste esitajatel, kes on teatava töö tegemise eesmärgil liikunud ühest liikmesriigist teise, antud juhul Saksamaa Liitvabariiki, on üldjuhul õigus saada ainult neid perehüvitisi, mis on ette nähtud esimese liikmesriigi õiguses, s.o ainsas normistikus, mis kuulub kohaldamisele vastavalt määrusele nr 1408/71, olgugi et need on – nii nagu praegusel juhul – vähem soodsad, kui Saksamaa õiguses ette nähtud samaliigilised hüvitised.

45 Kuigi Saksamaa ametiasutused ei ole liidu õiguse kohaselt niisiis kohustatud maksma põhikohtuasjades vaidluse all olevat lapsetoetust, tekib siiski küsimus, kas niisugune toetuse maksmine on vastuolus liidu õigusega, eriti kui arvestada, et – nagu nähtub Euroopa Kohtule esitatud toimikust – Saksamaa õiguse kohaselt võivad põhikohtuasjade kaebuste esitajad saada seda hüvitist pelgalt asjaolu tõttu, et neil on – või neid käsitatakse nii, nagu neil oleks – Saksamaal üldine tulumaksudohustus; viimati nimetatud asjaolu peab kontrollima eelotsusetaotluse esitanud kohus.

46 Selles osas tuleb sarnaselt eespool viidatud kohtuotsuse Bosmann punktis 29 Euroopa Kohtu poolt meelde tuletatuga meenutada, et määruse nr 1408/71 sätteid peab tõlgendama lähtuvalt ELTL artiklist 48, mille eesmärk on hõlbustada töötajate vaba liikumist ja mis tähendab

eelkõige seda, et võõrtöötajad ei tohi kaotada õigust saada sotsiaalkindlustushüvitisi ega saada neid vähendatud määras asjaolu tõttu, et nad on kasutanud neile aluslepinguga antud õigust vabalt liikuda.

47 Samamoodi märkis Euroopa Kohus sama kohtuotsuse punktis 30, et määruse nr 1408/71 põhjenduses 1 on öeldud, et määruses sisalduvad siseriiklike sotsiaalkindlustusaktide kooskõlastamissätted kuuluvad isikute vaba liikumise valdkonda ning peaksid kaasa aitama nende isikute elatustaseme ja töötingimuste parandamisele.

48 Neid asjaolusid arvestades asus Euroopa Kohus eespool viidatud kohtuotsuse Bosmann punktis 31 seisukohale, et nimetatud kohtuotsuse aluseks olnud kohtuasja asjaoludel ei saa elukohaliikmesriigilt võtta õigust maksta tema territooriumil elavatele isikutele perehüvitisi. Kuigi määruse nr 1408/71 artikli 13 lõike 2 punkti a kohaselt kehtib liikmesriigi territooriumil töötava isiku suhtes selle riigi õigus, isegi kui ta elab teise liikmesriigi territooriumil, ei ole kõnealuse määruse eesmärk siiski takistada elukohaliikmesriigil maksta asjaomasele isikule siseriikliku õiguse alusel perehüvitisi.

49 Sama kohtuotsuse punktis 32 lisas Euroopa Kohus, et käesoleva kohtuotsuse punktis 41 meenutatud põhimõtte, et kohaldada tuleb ainult üheainsa, määruse nr 1408/71 II jaotise alusel kindlaksmääratud liikmesriigi õigust, ei välista, et liikmesriik, kes ei ole pädev riik ja kes ei sea perehüvitise saamise õigust sõltuvusse töötamisest või kindlustusest, võib maksta sellist hüvitist tema territooriumil elavale isikule, kui niisuguse hüvitise maksmise võimalus on selle riigi õiguses ette nähtud.

50 Käesolevates kohtuasjades soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus Euroopa Kohtult teada, kas nõnda tunnustatud võimalus maksta perehüvitisi liikmesriigi territooriumil elavale isikule, mis liikmesriigil, kes ei ole pädev riik vastavalt määruse nr 1408/71 II jaotise sätetele, on niisugustel asjaoludel nagu need, mis esinesid eespool viidatud kohtuotsuse Bosmann aluseks olnud kohtuasjas, peaks olema ka niisugustes olukordades, nagu on vaidluse all põhikohtuasjades, olenemata sellest, et need olukorrad erinevad mitmeti olukorrast, mida käsitleti eespool viidatud kohtuotsuse Bosmann aluseks olnud kohtuasjas.

51 Esiteks, mis puudutab asjaolu, et põhikohtuasjade kaebuste esitajad ei ole kaotanud õigust sotsiaalkindlustushüvitistele ning nende hüvitiste summa ei ole vähenenud asjaolu tõttu, et nad on kasutanud õigust vabalt liikuda, kuna neil säilis õigus saada perehüvitisi pädevas liikmesriigis, siis see asjaolu eraldivõetuna ei välista, et mittepädeval liikmesriigil on võimalus niisuguseid hüvitisi maksta.

52 Nimelt, kuigi Euroopa Kohus märkis eespool viidatud kohtuotsuse Bosmann punktis 29, et võõrtöötajad ei tohi kaotada õigust saada sotsiaalkindlustushüvitisi ega saada neid vähendatud määras asjaolu tõttu, et nad on kasutanud neile aluslepinguga antud õigust vabalt liikuda, on see märkus sõnastatud otseselt selleks, et näitlikustada ELTL artikli 48 võimalikku mõju ja eesmärki määruse nr 1408/71 tõlgendamise seisukohalt.

53 Lisaks on see märkus, mille puhul tuleb meeles pidada nimetatud kohtuotsuse aluseks olnud põhikohtuasja asjaolusid, teisejärguline, võrreldes sama kohtuasja samas punktis esimesena meenutatud ja väljakujunenud kohtupraktikas kinnistunud põhimõttega, mille kohaselt tuleb määruse nr 1408/71 sätete tõlgendamisel lähtuda ELTL artikli 48 eesmärgist, milleks on aidata kaasa võõrtöötajate võimalikult täieliku liikumisvabaduse saavutamisele (vt eelkõige eespool viidatud kohtuotsus da Silva Martins, punkt 70 ja seal viidatud kohtupraktika).

- 54 Seoses sellega tuleb ka meenutada, et määruse nr 1408/71 põhjenduse 1 kohaselt peaks see määrus aitama kaasa võõrtöötajate elatustaseme ja töötingimuste paranemisele.
- 55 Selles kontekstis on Euroopa Kohus leidnud, et kui määrust nr 1408/71 tõlgendatakse nii, et sellega keelatakse liikmesriigil tagada töötajatele ja nende pereliikmetele laiem sotsiaalkaitse, kui tuleneb selle määruse kohaldamisest, siis sellega kaugenetakse kõnealuse määruse eesmärgist ning samal ajal eiratakse ELTL artikli 48 eesmärke ja raamistikku (16. juuli 2009. aasta otsus kohtuasjas C-208/07: von Chamier-Glisczinski, EKL 2009, lk I-6095, punkt 56).
- 56 Liikmesriikide sotsiaalkindlustusalaseid õigusakte kooskõlastavaid liidu õigusnorme ei tohi nende aluseks olevaid eesmärke arvesse võttes kohaldada – välja arvatud nende eesmärkidega kooskõlas oleva sõnaselge erandi korral – viisil, mis võtaks võõrtöötajalt või tema ülalpeetavatelt õiguse saada hüvitisi, mida makstakse ainult ühe liikmesriigi õiguse kohaselt (vt eelkõige eespool viidatud kohtuotsus da Silva Martins, punkt 75).
- 57 Neid asjaolusid arvestades tuleb asuda seisukohale, et välistatud ei ole määruse nr 1408/71 artikli 14 punkti 1 alapunkti a ja artikli 14a punkti 1 alapunkti a niisugune tõlgendus, mille kohaselt liikmesriigil on lubatud maksta perehüvitisi sellises olukorras nagu põhikohtuasjas, kus võõrtöötaja ei ole kaotanud õigust sotsiaalkindlustushüvitistele ning nende hüvitiste summa ei ole vähenenud asjaolu tõttu, et ta on kasutanud õigust vabalt liikuda, kuna tal säilis õigus saada samaliigilisi perehüvitisi pädevas liikmesriigis, sest see tõlgendus parandab võõrtöötajate elatustaset ja töötingimusi, andes neile laiema sotsiaalkaitse kui see, mis tuleneb kõnealuse määruse kohaldamisest, ning aitab seeläbi kaasa nende sätete eesmärgi saavutamisele ehk töötajate vaba liikumise hõlbustamisele.
- 58 Teiseks, mis puudutab eespool viidatud kohtuotsuses Bosmann sisalduvaid viiteid võõrtöötaja elukohale selle mittepädeva liikmesriigi territooriumil, kellelt perehüvitisi taotletakse, siis need on seletatavad asjaoluga, et selle kohtuotsuse aluseks olnud kohtuasjas oli põhikohtuasja kaebuse esitajal EStG § 62 lõike 1 alusel õigus seda hüvitist saada üksnes asjaolu tõttu, et tema elukoht oli selles riigis, kuivõrd nimetatud säte ei seo selle hüvitise saamise õigust sõltuvusse töötamisest või kindlustusest.
- 59 Seetõttu on tegemist viidetega perehüvitiste saamise õiguslikule alusele asjaomase liikmesriigi siseriiklikus õiguses ning eelkõige elukohas seisnevale siduvale tegurile, millele see õigus viitab.
- 60 Samas näeb EStG § 62 lõige 1 ette, et õigus saada lapsetoetust on ka isikul, kelle elukoht või harilik viibimiskoht ei ole küll Saksamaa territooriumil, kuid kes on seal üldise tulumaksudohustusega isik või keda käsitatakse sellisena.
- 61 Nimetatud teine siduv tegur on praegusel juhul põhikohtuasjades vaidluse all.
- 62 Samas, kui siseriikliku õiguse kohaselt on kaks EStG § 62 lõikes 1 sisalduvat siduvat tegurit kui sellist lapsetoetuse saamise aluseks – seda asjaolu peab kontrollima eelotsusetaotluse esitanud kohus –, siis ei saa eespool viidatud kohtuotsuses Bosmann sisalduv viide võõrtöötaja elukohta puudutavale siduvale tegurile tähendada, et liikmesriik, kes ei ole pädev riik määruse nr 1408/71 II jaotise kohaselt, võib perehüvitist maksta ainult juhul, kui seda taotletakse nimelt selle siduva teguri alusel, ning et see võimalus on seevastu välistatud juhul, kui kohaldatav on mõni muu siduv tegur.
- 63 Selles kontekstis soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus ühtlasi teada, milline tähtsus on asjaolul, et erinevalt eespool viidatud kohtuotsuse Bosmann aluseks olnud kohtuasjast ei ole

põhikohtuasjades käsitlese all olevates olukordades lapse elukoht selle mittepädeva liikmesriigi territooriumil, kus lapse eest toetust taotletakse.

64 Selles osas tuleb märkida, et kui Euroopa Kohus põhistas eespool viidatud kohtuotsuses Bosmann järeltule, et mittepädeval liikmesriigil on võimalus maksta perehüvitisi, siis ta ei viidanud asjaolule, et selles asjas käsitlese all olnud olukorras esines see kõnealuse riigi territooriumiga siduv tegur.

65 Lõpuks tuleb sedastada, et niisuguses olukorras nagu see, mis oli käsitlese all kohtuasjas, milles tehti eespool viidatud kohtuotsus Bosmann, oli asjaolu puhul, et nii võõrtöötaja kui ka lapse elukoht oli mittepädeva liikmesriigi territooriumil, kahtlemata tegemist iseäranis täpset ja tugevat seost näitavate elementidega, eriti kui arvestada kõne all oleva hüvitise olemust.

66 Praegusel juhul põhikohtuasjades vaidluse all olevate olukordade puhul seisneb seos selle mittepädeva liikmesriigi territooriumiga, kus perehüvitisi taotletakse, selles liikmeriigis tehtud ajutise tööga teenitud tulu täielikus maksustamises. Niisugune seos põhineb täpsel kriteeriumil ning seda võib pidada piisavalt tugevaks, kui võtta arvesse ka asjaolu, et taotletud perehüvitist rahastatakse maksutuludest.

67 Neil asjaoludel ei näi, et põhikohtuasjades käsitlese all olevates olukordades selle toetuse maksmine, mis ei ole seatud sõltuvusse töötamisest või kindlustusest, mõjutaks ebaoproportsionaalselt määruses nr 1408/71 sätestatud kooskõlastusnormide kohaldamise etteaimatavust ja tõhusust ehk õiguskindlusega seotud nõudeid, mis kaitsevad ka võõrtöötajate huve ning mille osaks on muu hulgas ka käesoleva kohtuotsuse punktis 41 meenutatud põhimõte, mille kohaselt tuleb üldjuhul kohaldada ainult ühe, kõnealuste normide kohaselt pädevana määratletud liikmesriigi õigust.

68 Eelnevaid kaalutlusi arvestades tuleb kohtuasja C-611/10 ainsale küsimusele ja kohtuasja C-612/10 kahele esimesele küsimusele vastata, et määruse nr 1408/71 artikli 14 punkti 1 alapunkti a ja artikli 14a punkti 1 alapunkti a tuleb tõlgendada nii, et nendega ei ole vastuolus see, kui liikmesriik, kes nimetatud sätete kohaselt ei ole määratletud kui pädev riik, maksab tema territooriumil ajutist tööd tegevale võõrtöötajale oma siseriikliku õiguse kohaselt lapsetoetusi niisugustel asjaoludel nagu põhikohtuasjas, sealhulgas juhul, kui on tuvastatud, et esiteks ei ole asjaomane töötaja sattunud õiguse vabalt liikuda kasutamise tõttu ebasoodsamasse õiguslikku olukorda, kuna tal on säilinud õigus saada pädevas liikmesriigis sama liiki perehüvitisi, ja et teiseks ei ole selle töötaja ega lapse, kelle eest toetust taotletakse, alaline elukoht selle liikmesriigi territooriumil, kus ajutist tööd tehakse.

Kolmas ja neljas küsimus kohtuasjas C-612/10

69 Kohtuasjas C-612/10 esitatud kolmanda ja neljanda küsimusega, mida tuleb analüüsida koos, soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas liidu õigust ning täpsemalt määruse nr 1408/71 artiklis 76 ja määruse nr 547/72 artiklis 10 sätestatud kumuleerumisvastaseid norme, aluslepingu norme töötajate vaba liikumise valdkonnas ning diskrimineerimiskeelu põhimõtet tuleb tõlgendada nii, et nendega on vastuolus see, kui niisugustel asjaoludel nagu põhikohtuasjas kohaldatakse sellist siseriiklikku õigusnormi nagu EStG §-st 65 tulenev, mis välistab õiguse saada lapsetoetusi, kui teises liikmesriigis tuleb või tuleks sellekohase taotluse esitamise korral maksta sarnast toetust.

70 Selles osas tuleb märkida, et kuna kohtuasjas C-612/10 esitatud kahe esimese küsimuse analüüsist ilmneb, et määruse nr 1408/71 artikli 14 punkti 1 alapunkti a tuleb tõlgendada selliselt, et niisuguses olukorras, nagu on vaidluse all põhikohtuasjas, on Saksamaa Liitvabariigil, kes ei ole selle sätte kohaselt pädev riik, õigus, kuid mitte kohustus maksta oma siseriikliku õiguse kohaselt

lapsetoetusi tema territooriumil ajutist tööd tegevale lähetatud töötajale, siis – nagu märgib eelotsusetaotluse esitanud kohus – peab sellel riigil põhimõtteliselt olema õigus ka otsustada, kas ja kui jah, siis mil viisil tuleb arvesse võtta asjaolu, et kõnealuse sätte kohaselt pädevas riigis, antud juhul Poola Vabariigis, on õigus saada sarnast toetust.

71 Siiski, kui mittepädeva liikmesriigi õigus näeb niisuguses olukorras, nagu on käsitluse all põhikohtuasjas, ette õiguse saada perehüvitist, mis annab võõrtöötajale täiendava sotsiaalkaitse tänu asjaolule, et see töötaja on selles riigis üldise tulumaksukohustusega isik või teda käsitati sellisena ajavahemiku vältel, mil ta teatavat tööd tegi, ei saa selles õiguses sisalduvaid kumuleerumisvastaseid norme nagu need, mis tulenevad EStG §-st 65, kohaldada, kui tuvastatakse, et nende kohaldamine on vastuolus liidu õigusega.

72 Nii otsustas Euroopa Kohus eespool viidatud kohtotsuses Schwemmer, millele viitavad ka põhikohtuasjade kaebuste esitajad, et põhikohtuasjas käsitluse all olnud olukorras tuli määruse nr 574/72 artiklis 10 sisalduvat kumuleerumisvastast normi tõlgendada selliselt, et õigust saada Saksamaa õiguse alusel lapsetoetust ei saanud summa ulatuses, mida oleks võinud saada Šveitsist, EStG § 65 lõike 1 alusel osaliselt peatada.

73 Sellele vaatamata tuleb nentida, et põhikohtuasjas vaidluse all olev olukord ei kuulu ei kõnealuse ega ka määruse nr 1408/71 artiklis 76 sätestatud kumuleerumisvastase normi kohaldamisalasse, kuna selle puhul ei ole tegemist olukorraga, kus asjaomase lapse elukohaliikmesriigi õigusaktidega ettenähtud õigused kumuleeruvad õigustega, mis on ette nähtud nimetatud määruse alusel pädevana määratletud töökohaliikmesriigi õigusaktidega (vt selle kohta eespool viidatud kohtuotsused Bosmann, punkt 24, ning Schwemmer, punktid 43 ja 51).

74 Nimelt on Poola Vabariik põhikohtuasjas ühtaegu nii asjaomase lapse elukohaliikmesriik kui ka lähetatud töötaja töökohaliikmesriik, mis on määruse nr 1408/71 artikli 14 punkti 1 alapunkti a alusel pädevana määratletud, ehk liikmesriik, kus on selle äriühingu asukoht, kelle heaks see töötaja tavaliselt töötab.

75 Sellest järeldeb, et määruse nr 1408/71 artiklis 76 ja määruse nr 574/72 artiklis 10 sätestatud kumuleerumisvastaste normidega ei ole vastuolus, kui niisugune siseriiklik kumuleerumisvastane õigusnorm nagu EStG § 65 välistab praegusel juhul õiguse saada lapsetoetust.

76 Siiski, kuna niisuguse siseriiklikus õiguses ettenähtud kumuleerumisvastase õigusnormi kohaldamine, nagu on vaidluse all põhikohtuasjas, näib Euroopa Kohtule esitatud toimikust ilmnevalt tähendavat mitte hüvitise summa vähendamist teises riigis saadava sarnase hüvitise summa võrra, vaid selle hüvitise maksmise välistamist, siis võib see endast kujutada märkimisväärselt ebasoodsat asjaolu, mis tegelikult puudutab märksa suuremat arvu võõrtöötajaid kui kohalikke töötajaid, kelle kogu tööine tegevus on toimunud asjaomases liikmesriigis; seda asjaolu peab kontrollima eelotsusetaotluse esitanud kohus.

77 Nimelt on eelkõige võõrtöötajad need, kes teises riigis ning eeskätt oma päritoluliikmesriigis võivad saada sarnaseid perehüvitisi, mille summa võib aga seejuures olla väga erinev.

78 Niisugune ebasoodus olukord näib olevat seda vähem põhjendatud, kui võtta arvesse, et põhikohtuasjas vaidluse all olevat hüvitist rahastatakse maksutuludest ning et käsitleva siseriikliku õiguse kohaselt on põhikohtuasja kaebuse esitajal õigus seda hüvitist saada, kuna ta maksutati Saksamaal üldise tulumaksuga.

79 Selles osas olgu meenutatud, et Euroopa Kohus on juba asunud seisukohale, et ELTL artiklite 45 ja 48 eesmärki ei saavutata, kui õiguse vabalt liikuda kasutamise tõttu kaotavad

võõrtöötajad sotsiaalkindlustuse soodustused, mis on neile tagatud üksnes ühe liikmesriigi õigusaktidega (vt selle kohta eespool viidatud kohtuotsus da Silva Martins, punkt 74 ja seal viidatud kohtupraktika).

80 Lisaks nähtub Euroopa Kohtu praktikast veel, et ETL artiklite 45–48, samuti nagu nende artiklite rakendamiseks vastu võetud määruse nr 1408/71 eesmärk on eelkõige vältida seda, et töötajat, kes on kasutanud õigust vabalt liikuda, koheldaks ilma objektiivse põhjendusega ebasoodsamalt kui töötajat, kes on töötanud ainult ühes liikmesriigis (vt selle kohta eespool viidatud kohtuotsus da Silva Martins, punkt 76 ja seal viidatud kohtupraktika).

81 Seetõttu on käesoleva kohtuotsuse punktis 76 nimetatud ebasoodne olukord vastuolus liidu esmase õiguse normidega töötajate vaba liikumise valdkonnas, isegi kui see on seletatav liikmesriikide sotsiaalkindlustusalaste õigusaktide vaheliste erinevustega, mis jäävad alles, olenemata liidu õiguses sätestatud kooskõlastusnormidest (vt analoogia alusel eelkõige eespool viidatud kohtuotsus da Silva Martins, punktid 72 ja 73 ning seal viidatud kohtupraktika).

82 Seda järeldust ei kõiguta määruse nr 1408/71 artikli 14 punkti 1 alapunkti a eesmärk, milleks vastavalt Euroopa Kohtu praktikale ja nii, nagu on meenutanud eelotsusetaotluse esitanud kohus, on soodustada teenuste osutamise vabadust, vältides seda, et ühe liikmesriigi territooriumil asuv ettevõtja, kelle töötajatele kohaldatakse üldjuhul selle riigi sotsiaalkindlustusõigust, peaks juhul, kui ta saadab need töötajad teise liikmesriiki piiratud ajaks tööd tegema, nad liitma selle teise riigi sotsiaalkindlustuskeemiga, kuna see muudaks kõnealuse põhivabaduse kasutamise niisuguse ettevõtja jaoks keerulisemaks (vt selle kohta eelkõige 10. veebruari 2000. aasta otsus kohtuasjas C-202/97: FTS, EKL 2000, lk I-883, punktid 28 ja 29).

83 Selles osas tuleb märkida, et lapsetoetuse maksmise välistamine, mis tuleneb põhikohtuasja olukorras niisuguse siseriikliku kumuleerimisvastase õigusnormi nagu EStG § 65 kohaldamisest, ei ole suunatud selliste kulude ja haldustakistuste vältimisele, mis Saksamaale töötajaid lähetavatel ettevõtjatel võivad tekkida juhul, kui muutub see, millise liikmesriigi õigus kohaldamisele kuulub.

84 Nimelt on selge, et põhikohtuasjas vaidluse all olevat toetust makstakse ilma, et ettevõtjad, kus asjaomased töötajad töötavad, oleksid kohustatud seda hüvitist rahastama ning ilma, et neile kaasneksid sellega halduslikud formaalsused.

85 Seetõttu tuleb kohtuasjas C-612/10 esitatud kolmandale ja neljandale küsimusele vastata, et töötajate vaba liikumist käsitlevaid aluslepingu sätteid tuleb tõlgendada nii, et nendega on vastuolus see, kui niisuguses olukorras, nagu on käsitluse all põhikohtuasjas, kohaldatakse sellist siseriikliku õiguse normi nagu EStG §-ist 65 tulenev, juhul kui see toob kaasa mitte hüvitisest vähendamise teises riigis saadava sarnase hüvitise summa võrra, vaid selle hüvitise maksmise välistamise.

Kohtukulud

86 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtu poolelioleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus. Euroopa Kohtule märkuste esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (suurkoda) otsustab:

1. Nõukogu 14. juuni 1971. aasta määruse (EMÜ) nr 1408/71 sotsiaalkindlustusskeemide kohaldamise kohta ühenduse piires liikuvate töötajate, füüsilisest isikust ettevõtjate ja nende pereliikmete suhtes (nõukogu 2. detsembri 1996. aasta määrusega (EÜ) nr 118/97 muudetud ja ajakohastatud redaktsioonis, mida on muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. aprilli 2005. aasta määrusega (EÜ) nr 647/2005) artikli 14 punkti 1 alapunkti a ja

artikli 14a punkti 1 alapunkti a tuleb tõlgendada nii, et nendega ei ole vastuolus see, kui liikmesriik, kes nimetatud sätete kohaselt ei ole määratletud kui pädev riik, maksab tema territooriumil ajutist tööd tegevale võõrtöötajale oma siseriikliku õiguse kohaselt lapsetoetusi niisugustel asjaoludel nagu põhikohtuasjas, sealhulgas juhul, kui on tuvastatud, et esiteks ei ole asjaomane töötaja sattunud õiguse vabalt liikuda kasutamise tõttu ebasoodsamasse õiguslikku olukorda, kuna tal on säilinud õigus saada pädevas liikmesriigis sama liiki perehüvitisi, ja et teiseks ei ole selle töötaja ega lapse, kelle eest toetust taotletakse, alaline elukoht selle liikmesriigi territooriumil, kus ajutist tööd tehakse.

2. Töötajate vaba liikumist käsitlevaid EL toimimise lepingu sätteid tuleb tõlgendada nii, et nendega on vastuolus see, kui niisuguses olukorras, nagu on käsitluse all põhikohtuasjas, kohaldatakse sellist siseriikliku õiguse normi nagu tulumaksuseaduse (Einkommensteuergesetz) §-ist 65 tulenev, juhul kui see toob kaasa mitte hüvitisest summa vähendamise teises riigis saadava sarnase hüvitise summa võrra, vaid selle hüvitise maksmise välistamise.

Allkirjad

* Kohtumenetluse keel: saksa.